

בש"פ 5569/14 - באסל ג'זאוי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5569/14

לפני: כבוד השופטת א' חיות

העורר: באסל ג'זאוי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בשם העורר: עו"ד ספדי סעאדה

החלטה

זוהי בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופט מ' גלעד) מיום 28.7.2014, אשר דחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בקריות (כבוד השופטת ל' ש' חלאילה) מיום 9.7.2014, להורות על מעצרו עד תום ההליכים.

1. נגד המבקש ואדם נוסף (להלן: פרקש, וביחד: הנאשמים) הוגש ביום 25.6.2014 כתב אישום, הכולל שלושה אישומים והמייחס להם עבירות סמים שונות, ובהן קשירת קשר לפשע, סחר בסם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. האישום הראשון מופנה נגד המבקש בלבד ומייחס לו, נוסף על העבירות האמורות, עבירות של ניסיון לסחר בסם מסוכן והפרת הוראה חוקית. עבירה אחרונה זו עניינה בכך שהסחר בסם בוצע על ידי המבקש לכאורה, תוך הפרת תנאי מעצר הבית בו היה נתון אותה שעה בגין תיק אחר (מ"י 35846-04-14). על פי המתואר בכתב האישום המבקש מכר לכאורה סם מסוכן מסוג קוקאין לסוכן חשאי מטעם משטרת ישראל, בשלוש הזדמנויות שונות ולאחר מספר שיחות טלפון ותיאום מראש. במקרה הראשון, שאירע עת שהה המבקש במעצר בית כאמור, נטען כי המבקש מכר סם במשקל של כ-1.5 גרם נטו, במקרה השני כי מכר סם במשקל של כ-2.2 גרם נטו, ובשלישי כי מכר סם במשקל של כ-0.8 גרם נטו.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה לעצור את המבקש עד תום ההליכים המשפטיים. המבקש לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו ונוכח קיומה של עילת מעצר סטטוטורית בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), מיקד את טענותיו בבקשה לשחררו לחלופת מעצר. לשם כך ביקש כי ינתן בעניינו תסקיר של שירות המבחן. בית משפט השלום לא מצא מקום להורות על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר בצינו כי נאשמים בעבירות סמים ישוחררו לחלופת מעצר במקרים חריגים בלבד, ומקרה זה אינו נמנה עמם. בית המשפט קבע כי אין ליתן אמון במבקש משום שלא נרתע מביצוע עבירה חמורה, לכאורה, בזמן שהותו במעצר בית וכי את עבירות הסחר המיוחסות לו ביצע על פי הנטען בשלוש הזדמנויות שונות. כמו כן ציין בית המשפט קמא כי לחובת המבקש עבר פלילי מכביד, בין היתר בעבירת סמים, עבירות אלימות קשות ועבירות נשק ורכוש, וכי בגין הרשעתו האחרונה מיום 19.12.12 בעבירה של נשיאה והובלת נשק שלא כדיון, נגזר עליו עונש מאסר לתקופה של שנים עשר חודשים בפועל. מטעמים אלו כולם סבר בית משפט השלום כי אין ליתן אמון במבקש שיקיים את תנאי החלופה ועל כן אין מקום להורות על קבלת תסקיר בעניינו. עוד קבע בית משפט השלום כי חלופת המעצר שהוצעה על ידו - חלופה טיפולית מלכישוע - אף היא אינה רלוונטית לגביו בשלב המעצר בצינו, בין היתר, כי לא מתקיימות במקרה דנן הנסיבות שהותו בענין סוסיסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סוסיסה (21.3.2011)), המצדיקות בהקשר זה סטייה מן הכלל המושרש לפיו העיתוי הראוי לבחינת אפשרות של הליך שיקומי, ובכלל זה הליך גמילה, הינו שלב גזירת הדין.

3. ערר שהגיש המבקש על החלטתו של בית משפט השלום נדחה כאמור על ידי בית המשפט המחוזי ביום 8.7.2014. בהחלטתו הדגיש בית המשפט המחוזי כי שחרורו של מי הנאשם בסחר בסמים, קל וחומר בסם מסוג קוקאין, שמור למקרים נדירים בלבד נוכח הקושי ליתן אמון בנאשמים בעבירות מסוג זה. במקרה דנן, כך נקבע, אין לתת אמון במבקש שנהג בזלזול והפגין חוסר מורא מן הדין שעה שהפר מעצר בית תוך ביצוע, לכאורה, של עבירת סחר בסמים. עוד קבע בית המשפט המחוזי כי אין כל חובה לבדוק חלופת מעצר באמצעות תסקיר מעצר ומשנמצא כי אין לשחרר את העורר לחלופת מעצר לא היה מקום להפנותו לשירות המבחן. בית המשפט המחוזי הוסיף וחזר אף הוא על קביעתו של בית משפט השלום לפיה אין מתקיימים במקרה דנן התנאים לשחרור לצורך טיפול גמילה. אשר לטענת המבקש לפיה הופלה לרעה לעומת שותפו לכתב האישום שהופנה לקבלת תסקיר מעצר, קבע בית המשפט המחוזי כי נסיבותיו של המבקש שונות, בין היתר, משום שעברו הפלילי של השותף מכביד פחות.

4. להשלמת התמונה יצוין כי פרקש, הנאשם הנוסף, אכן הופנה לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר מעצר בעניינו, וביום 14.8.2014 הורה בית משפט השלום במ"ת 49597-06-14 (כבוד השופטת ש' היימן) על שחרורו לחלופת מעצר באישפוזית "הדרך" בתנאים של מעצר בית מלא. זאת, לאחר שמצא כי מתקיימים בעניינו התנאים שנקבעו בענין סוסיסה המצדיקים את שחרורו לחלופת מעצר טיפולית, ובהם העובדה שפרקש פנה עוד בטרם ביצע העבירה והמעצר למוסד גמילה לשם קבלת טיפול; התרשמותו החיובית של שירות המבחן מן המוטיבציה של פרקש לעבור שינוי מהותי; נסיבות חייו הקשות; גילו הצעיר; עובדת היותו אב לשני ילדים קטנים; והעובדה כי בחמש השנים האחרונות לא ביצע עבירות וכי העבירות בהן הוא מואשם כעת קשורות כולן בהתמכרותו לסם.

5. בבקשת רשות הערר דנן טוען המבקש כי הבקשה מעלה סוגיה עקרונית. לטענתו, בית משפט השלום חרג מן הסמכות הנתונה לו בסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים וכי לפיו הוא רשאי להורות על מעצר רק אם לא ניתן להשיג את מטרתו בדרך אחרת שפגיעתה בחירות פחותה. עוד הוא טוען כי חלופת מעצר טיפולית הרמטית דוגמת זו שהציע יש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו וכי הוא הופלה לרעה לעומת פרקש, הנאשם הנוסף באותו כתב אישום, ובכך נפגע ערך השוויון בפני החוק.

הלכה היא כי רשות לערור בגלגול שלישי ניתנת רק במקרים המעוררים סוגיה בעלת חשיבות משפטית, ציבורית או אחרת, החורגת מעניינו הקונקרטי של המבקש, או במקרים בהם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה מן ההלכה האמורה (ראו למשל: בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקאות 6-7 (17.4.2011)); בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (25.6.2012)). המקרה שלפנינו לא מקיים אמות מידה אלה. טענותיו של המבקש נטועות כל כולן בעניינו הפרטני והן אינן מעלות שאלה משפטית או ציבורית. כמו כן לא מתקיימות במקרה דנן נסיבות חריגות המצדיקות מתן רשות לערור אף בהעדר סוגיה עקרונית העומדת על הפרק. טענתו של המבקש לפיה בית המשפט קמא חרג מסמכותו משלא בחן חלופת מעצר משוללת יסוד. שתי הערכאות דלמטה בחנו את עניינו של המבקש ומצאו כי אין בחלופת מעצר כלשהי, בעת הזו, כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. קביעה זו מעוגנת היטב בנסיבות המקרה ככל שהן נוגעות למבקש ואין כל עילה להתערב בה. זאת לא רק משום עבירות הסמים החמורות המיוחסות לו המעידות על מסוכנות גבוהה מצידו לביטחון הציבור אלא גם משום שאת אחת מן העבירות הללו ביצע על פי הנטען, בעת שהיה נתון במעצר בית. עברו הפלילי המכביד של המבקש נושא אף הוא משקל לחובתו בהקשר זה וטעמים אלו כולם מקשים מאוד ליתן בו אמון. בנסיבות אלה ומשנמצא כי המבקש אינו מתאים לחלופת מעצר צדקו הערכאות קמא בקובען כי אין מקום לקבל בעניינו תסקיר של שירות המבחן בשלב המעצר (ראו בש"פ 8646/09 עמר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.11.2009)); בש"פ 7985/09 חאלד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (15.10.2009)). קביעתן הנוספת לפיה המבקש אינו עומד על פני הדברים בתנאים שהותוו בעניין סויסה לעניין חלופת גמילה טיפולית בשלב המעצר, מבוססת אף היא ואין להתערב בה.

אשר לטענת המבקש כי הופלה לרעה לעומת פרקש. ההחלטות שניתנו בעניינם של הנאשמים, כמו גם כתב האישום עצמו, מלמדים על השוני ביניהם. כך, כפי שצוין, בעוד המבקש ביצע לכאורה את אחת מן העבירות המיוחסות לו תוך הפרת מעצר הבית בו היה נתון, לפרקש לא מיוחסת הפרה כזו. כמו כן עברו הפלילי של פרקש מכביד פחות וכפי שעולה מהחלטת בית המשפט המחוזי בחמש השנים האחרונות לא ביצע כל עבירה. כתב האישום מלמד אף הוא כי למבקש מיוחס אישום נוסף (האישום הראשון), שאינו מיוחס לפרקש וכל אלה מובילים למסקנה כי קיים שוני רלוונטי בין שני הנאשמים הללו המצדיק התייחסות שונה אליהם בכל הנוגע לקיומה של אפשרות לחלופת מעצר. עוד ראוי לציין בהקשר זה כי פרקש, בהבדל מן המבקש, נמצא מתאים לחלופת מעצר טיפולית בעיקר משום שביקש להתחיל בהליך גמילה שיקומי טרם מעצרו בתיק הנוכחי.

אשר על כן ומתוקף הוראת סעיף 53(א1)(2) לחוק המעצרים, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ט באב התשע"ד (25.8.2014).

שׁוֹפֵט